QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF ROBERT G. MANGION
ONOR. IMĦALLEF GRAZIO MERCIECA

Seduta ta' nhar it-Tlieta 22 ta' Ottubru 2024

Numru 23

Rikors numru 354/2012/1 AF

Michael Zammit u Anthony Zammit f'isimhom proprju kif ukoll għan-nom u in rappreżentanza ta' Salvu Zammit & Sons Limited (C-10097)

v.

Il-Kontrollur tad-Dwana u fil-verbal tas-seduta tal-14 ta' Jannar 2016, il-Qorti laqgħet it-talba biex isem l-intimat jaqra Direttur Ġenerali (Dwana)

Il-Qorti:

1. Din hija kawża li permezz tagħha qiegħed jintalab ir-rilaxx tal-fond numru 16, Triq ix-Xatt, Mġarr, Għawdex maqbud mill-Kontrollur tad-Dwana (illum Direttur Ġenerali (Dwana)).

2. Il-fatti tal-każ fil-qosor huma s-segwenti:

(1) Il-proprjetà msemmija kienet liċenzjata bħala *tax warehouse* sabiex fiha jinżammu vetturi li huma liċenzjati bħala mħażen tas-sisa. Dawn il-vetturi jistgħu jaħżnu *fuel* li ma jkunx għadu tħallas dazju fuqu.

(2) Fit-30 ta' Lulju 2010 Uffiċjali tad-Dwana għamlu spezzjoni tal-proprjetà peress illi kellhom suspett li kienu qegħdin iseħħu xi irregolaritajiet, u ċioè li kien qiegħed jinżamm *gasoil* sdazjat f'post mhux awtorizzat. L-Uffiċjali tad-Dwana ħadu kampjuni minn tliet tankijiet, minn kontenitur taħt l-art, u minn bowser li kien hemm fuq il-post. Wara li saret analizi tal-kampjuni mill-analista tad-Dwana, l-atturi ngħataw tmintax-il tank tal-*plastic* biex jitrasferixxu ż-żejt fihom. Huma kkoperaw. Għall-ħabta tal-11 t'Awwissu 2010 dawn it-tankijiet ġew trasferiti Ħal Far. Michael Zammit tella' l-bowser IBA 663 Ħal Far ukoll.

(3) Xhur wara l-atturi ġew notifikati bin-Nota ta' Qbid li permezz tagħha nqabad il-fond mertu ta' din il-kawża, flimkien ma' Noti ta' Qbid oħra fuq il-bowser u fuq il-gasoil.

3. L-atturi fetħu din il-kawża li permezz tagħha talbu lill-Qorti sabiex:

"1. Tiddikjara li Michael Zammit u Anthony Zammit m'ghandhom l-ebda relazzjoni guridika f'isimhom proprju mal-imsemmija proprjetà bl-indirizz

16, Shore Street, Mgarr, Ghawdex.

2. Tiddikjara li n-Nota ta' Qbid numru: 21/2012 huwa null u illegali ghal kull effetti tal-ligi stante li huwa bi ksur tal- Artikolu 72 tal-Kap. 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

3. Tordna lill-intimat jirrilaxxa l-proprjetà immobbli bl-indirizz 16, Shore Street, Mgarr, Ghawdex."

4. B'sentenza tal-1 ta' Lulju 2020, il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili ċaħdet it-talbiet attriċi. Hija rraġunat li:

… permezz ta' din l-azzjoni, l-atturi qegħdin jattakkaw in-Nota ta' Qbid bin-numru 21/2012, tal-5 ta' Marzu 2012, maħruġa mill-intimat fuq il-proprjetà 16, Shore Street, Mġarr, Għawdex. Huma jgħidu li din hija nulla u illegali għal finijiet u effetti kollha tal-liġi peress li ħarġet bi ksur tal-artikolu 72 tal-Ordinanza tad-Dwana, Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta. Għaldaqstant, qegħdin jitolbu lill-Qorti tordna lill-intimat jirrilaxxja l-imsemmija proprjetà. L-atturi jikkontendu wkoll illi Michael u Anthony Zammit f'isimhom proprju m'għandhom l- ebda relazzjoni ġuridika mal-intimat stante li l-proprjetà in kwistjoni tappartjeni lis-soċjetà attriċi.

-omissis-

L-ewwel sub inċiż tal-artikolu 72 tal-Kap. 37 jaqra hekk:

Kull meta jsir qbid, barra minn meta jsir quddiem il-ħati jew is-sid, ta' oġġetti suġġetti għal konfiska taħt din l-Ordinanza, l-uffiċjal li jagħmel il-qbid għandu jagħti avviż bil-miktub ta' dan il-qbid u tar-raġuni tiegħu lil sid l-oġġetti maqbuda, jekk magħruf, sew billi jagħti dan l-avviż lilu personalment jew b'ittra irreġistrata indirizzata lilu jew imħollija fil-lok magħruf bħala l-aħħar li fih kien joqgħod jew li kellu n-negozju tiegħu f'Malta.

It-tieni sub inċiż tal-artikolu 17 tal-Kap. 382 jiddisponi li:

B'żjieda ma' dan, il-vetturi, il-bastimenti jew mezzi oħra ta' ġarr, użati jew li ser ikunu użati għal importazzjoni, fl-iżbark, fit-twarrib, fiż-żamma, fil-ħabi, jew fil-ġarr ta' oġġetti li d- dazju tagħhom ma jkunx imħallas jew li jkunu, taħt dan l- Att, soġġetti għal konfiska flimkien mal-proprjetà, mobbli jew immobbli, illi fiha jinstabu l-oġġetti li d-dazju tagħhom ma jkunx imħallas jew li jkun soġġett għal konfiska, għandhom jiġu konfiskati:

Iżda ebda bastiment ma jkun soġġett għal konfiska taħt id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu jekk ma jkunx ta' portata anqas minn mitejn u ħamsin tunnellaġġ nett ta' reġistru."

-omissis-

Dwar il-mertu, il-Qorti tħoss illi l-ewwel u qabel kollox għandha tissottolinea li permezz ta' din l-azzjoni, l-atturi qegħdin jattakkaw in-nota ta' qbid in kwistjoni għaliex jgħidu li saret bi ksur tal-artikolu 72 tal-Kap. 37 **biss** u mhux ir-raġuni għalfejn sar il-qbid. Kull kunsiderazzjoni dwar jekk f'dan il-każ seħħx xi ksur ieħor tal-provvedimenti tal-Ordinanza dwar id-Dwana jew l-Att dwar id-Dazju tas-Sisa hija għalhekk irrelevanti sakemm ma tolqotx il-kwistjoni dwar jekk l-intimat issodisfax ir-rekwiżiti tal-artikolu 72 tal-Kap. 37.

Stabbilit dan, mill-atti rriżulta li r-rikorrent Michael Zammit kien fuq il-post meta saret l-ispezzjoni fl-2010 fejn l-uffiċjali tad- Dwana ħadu kampjuni tal-*gasoil* in kwistjoni u ssiġillaw it- tankijiet. Ir-rikorrent Anthony Zammit laħaq wasal fuq il-post sakemm ġew issiġillati it-tankijiet. Iż-żewġ rikorrenti huma diretturi tas-soċjetà attriċi.

Din il-Qorti tirrespingi l-argument tar-rikorrenti li huma ma ngħatawx ir-raġuni għall-qbid tal-proprjetà u wisq inqas li ma kienux jafu r-raġuni wara n-Nota ta' Qbid 21/2012. Għall-Qorti huwa ċar, kif ċertament kien ċar għar-rikorrenti, li l-proprjeta inqabdet għaliex hija l-proprjeta li fiha nstab oġġett li d-dazju tiegħu ma kienx tħallas, kif jipprovdi l-artikolu 17(2) li saret riferenza għalih fin-nota ta' qbid innifisha. L-ispjegazzjoni li jgħidu li qegħdin ifittxu r-rikorrenti hemmhekk qiegħda. Dan ma kienx xi każ fejn ġurnata fost l-oħrajn ħarġet in-nota ta' qbid bħal sajjetta fil-bnazzi, kif donnhom qegħdin jippretendu r- rikorrenti, imma kienet il-kulminazzjoni ta' investigazzjonijiet li saru da parti tal-intimat, li konsegwenza tagħhom ġew maqbuda oġġetti oħra inkluż il-*gasoil* sdazjat li kien qiegħed jinżamm fil- proprjeta in kwistjoni. Ir-rikorrenti, li fuq kollox kienu fuq il-post mal-uffiċjali tad-Dwana meta saru l-ispezzjonijiet, kienu jafu x'inhu jiġri u l-fatt illi n-nota ta' qbid ħarġet sena u nofs wara l- ewwel spezzjoni ma jbiddel xejn.

Kif qalet proprju din il-Qorti diversament presjeduta fil-każ fl-istess ismijiet, deċiż fl-14 ta' Marzu 2018, li kien jirrigwarda proprju noti ta' qbid oħrajn relatati ma dan il-*gasoil* sdazjat:

Illi huwa minnu li, fil-qasam tad-dritt amministrattiv, deċiżjonijiet meħuda minn awtorità pubblika li jolqtu l-ġid jew l-interessi taċ-ċittadin iridu jittieħdu għal raġuni u mhux b'mod kapriċċjuż. Minbarra dan, il-persuna milquta trid tkun mgħarrfa wkoll x'kienet jew kienu r-raġunijiet għaliex l-awtorita' pubblika tkun ħadet dik id-deċiżjoni. Biex jitqies li awtorita' tkun qdiet il-funzjoni tagħha tajjeb, huwa mistenni illi dik l-awtorità tgħid lill-persuna mhux biss x'kienu r- raġunijiet li wasslu għad-deċiżjoni li l-istess awtorita' tkun ħadet fil-konfront tagħha, iżda wkoll li l-persuna tingħata l-opportunità illi ssemma' leħenha, u f'każ fejn il-persuna ma tkunx taf x'inhuma r-raġunijiet li wasslu lill-awtorità toħroġ l-ordni fil-konfront tagħha, l-awtorità għandha tagħti lil dik il-persuna l-opportunita' xierqa li

tagħmel l-osservazzjonijiet tagħha;

Illi formalment ir-raġunijiet imsemmijin mid-Direttur biex ifissru għaliex sar il-qbid tal-karburant, tal-barkun u tal- bowser jinsabu msemmija fuq it-tliet Noti rispettivi f'dik it- Taqsima li tgħid "Tagħrif qasir għaliex sar il-Qbid". It-tagħrif mogħti jikkonsisti f'tismija ta' dispożizzjonijiet tal-liġi mill-Kap 37 u mill-Kap 382. Il-fatt li l-formola tan-Nota tuża l- kelma "għaliex" ifisser biss li dik tkun ir-raġuni li għaliha jkun sar il-qbid. L-atturi jisħqu li d-dispożizzjonijiet tal-liġi li jissemmew fin-Noti ma humiex raġunijiet, imma biss "il-bażi legali fuq liema l-Kontrollur tad-Dwana setgħa jordna tali qbid". Meta l-Qorti fliet l-artikoli tal-liġi msemmijin fit-tliet Noti ta' Qbid sabet li, għall-kuntrarju ta' dak li jallegaw l- atturi, id-dispożizzjonijiet huma provvedimenti sostantivi (li jsemmu imġiba, azzjonijiet jew omissjonijiet li l-liġi tissanzjona) u mhux proċedurali. Minn qari tagħhom, wieħed jifhem x'ikun wassal għall-qbid u liema ksur tal-liġi jkun qiegħed jipprospetta. Għalhekk, il-Qorti ma taqbilx mal- argument tal-atturi li ma ngħatawx ir-raġunijiet għaliex sar il-qbid. Jidher ukoll li, għalkemm in-Noti nħarġu xhur wara li sar il-qbid, kienet ingħatat ukoll ir-raġuni lill-attur Michael Żammit dakinhar (f'Novembru tal-2010) li ntalab itella' l- bowser lejn Ħal Far (ħaġa li jidher li huwa għamel bla ma qagħad iħaqqaqha) u dakinhar li l-karburant li kien hemm fih ittieħdu kampjuni minnu u nqabad ukoll. L-atturi għandhom snin ta' esperjenza fil-qasam u ma jistax ikun li azzjoni bħal dik meħuda mid-Direttur ma kinux tabilħaqq jafu fiex kienet tikkonsisti u minħabba xiex ittieħdet;

Illi, kif tgħid il-liġi u kif ġie ritenut mill-Qrati tagħna, fiċ- ċirkostanzi li nqala' l-każ il-liġi tagħti li jinqabdu oġġetti fil- preżenza tal-ħati jew tas-sid u f'dak il-każ ma kienx hemm il-ħtieġa li jingħata dan l-avviż, u li r-raġuni tal-qbid tista' tingħata wkoll bil-fomm;

Illi għalhekk, safejn l-azzjoni attriċi tissejjes fuq in-nuqqas ta' għoti ta' raġunijiet jew fuq nuqqas ta' ħarsien tal- formalitajiet maħsuba fil-liġi dwar il-ħruġ tan-Noti ta' Qbid, il-Qorti tasal għall-fehma li l-azzjoni attriċi mhijiex mistħoqqa u ma ntweriex li d-Direttur jew l-uffiċjali tiegħu mxew mal-atturi bi ksur tal-liġi."

L-atturi talbu wkoll dikjarazzjoni li Michael Zammit u Anthony Zammit f'isimhom proprju m'għandhom l-ebda relazzjoni ġuridika mal-proprjetà mertu tal-każ. Madanakollu, huma ma ġabu l-ebda prova dwar min attwalment hu sid il-proprjetà u allura lanqas din it-talba ma tista' tiġi akkolta.

5. L-atturi ħassewhom aggravati bl-imsemmija sentenza u ppreżentaw dan l-appell, b'dawn l-aggravji:

L-ewwel aggravju

6. L-ewwel aggravju hu li l-Ewwel Qorti għamlet applikazzjoni ħażina tal-Art. 72(1) tal-Kap. 37, għal żewġ raġunijiet:

(i) L-appellanti ma jaqblux mal-ewwel Qorti li skont l-Art. 72 tal-Kap 37, ma kellhiex għalfejn tingħata raġuni billi l-qbid sar fil-preżenza tal-appellanti. Isostnu li minn qari tat-test tal-Art. 72(1) tal-Kap. 37 huwa evidenti li ma jkunx hemm ħtieġa li tingħata raġuni jekk **il-qbid** – u mhux **l-ispezzjoni** – tkun saret fil-preżenza tal-persuna interessata. L-appellanti kienu preżenti meta saret l-**ispezzjoni**, iżda mhux meta sar il-qbid sena u nofs wara.

(ii) L-appellanti ma jaqblux mal-Ewwel Qorti li r-riferenza fin-nota ta' qbid li l-qbid kien qiegħed isir skont l-Art. 17(2) tal-Kap 382 kienet raġuni li tissodisfa l-vot tal-liġi. Isostnu li din hi sempliċiment riferenza għal-liġi allegatament miksura. Minn qari tagħha, l-appellanti ma setgħux jistabbilixxu liema oġġetti dazjabbli kienu allegatament misjuba u għalhekk ma kinux f'pożizzjoni jiddefendu ruħhom.

It-tieni aggravju

7. It-tieni aggravju huwa li l-Ewwel Qorti għamlet apprezzament ħażin tal-provi dwar l-allegat ħabi tal-Gasoil. Il-Qorti qalet li l-mottiv tar-rikors ġuramentat huwa ksur tal-Art. 72 tal-Kap 37; ma kienx qiegħed jiġi

attakkat ir-raġunijiet l-għala sar il-qbid, u għalhekk ir-raġuni hija irrelevanti.

8. Skont l-appellanti, hemm bżonn li l-Qorti tanalizza r-raġunijiet biex tiddeċiedi jekk ir-raġuni mniżżla fin-nota ta' qbid hix sodisfaċenti għall-fini tal-Art. 72.

It-tielet aggravju

9. It-tielet aggravju huwa li mhux minnu li għalkemm is-soċjetá appellanti kellha ċertifikat ta' *tax warehouse* għall-garaxx 16 Triq l-Imġarr Għawdex, hija ma kinitx awtorizzata taħżen il-karburant u kellha biss dritt tipparkja bowsers li setgħu jġorru *duty free* jew *duty suspended*. Iċ-ċertifikat maħruġ kien għal *receiving, holding, moving and dispatching* tal-gasoil. Ma kien hemm l-ebda limitu għal din it-tip ta' operazzjoni. Fl-applikazzjoni għall-ħruġ taċ-ċertifikat kien hemm inkluż talba biex jiġi maħżun il-karburant. Il-piż tal-prova li kien hemm limitazzjoni bħal din taqa' fuq id-Direttur.

Ir-raba' aggravju

10. Ir-raba' aggravju huwa li ċ-ċaqlieq mill-bowser għal ġot-tank mhuwiex *"bunkering"* fit-termini tal-Art. 2 u għalhekk ma kienx hemm

ħtieġa li jkun hemm uffiċjal tad-dwana preżenti waqt l-operazzjoni fit-termini tal-Art. 8 tal-Kap. 382.

Il-ħames aggravju

11. Il-ħames aggravju huwa li ċ-ċertifikat ta' *tax warehouse* jinħareġ f'isem sid il-proprjetá. Miċ-ċertifikat jirriżulta li nħareġ f'isem il-kumpanija konvenuta. Għalhekk jirriżulta ppruvat li ma nħariġx f'isem il-konvenuti l-oħra personalment.

Ikkunsidrat:

12. A skans ta' kull ekwivoku, qabel tibda titratta l-aggravji, din il-Qorti tosserva li dan il-każ imur lura għas-sena 2010 u li r-riferenza li jagħmlu kemm il-partijiet fil-kawża kif ukoll l-Ewwel Qorti hija għal-liġi kif kienet dak iż-żmien. Sussegwentement il-liġi nbidlet diversi drabi. Artiklu 72 ġie sostitwit bl-Att XII.2023. *Inter alia,* illum in-nota ta' qbid tingħata irrispettivament minn jekk il-qbid sarx fil-preżenza tal-persuna interessata jew le. Ħadd mill-partijiet m'għamel riferenza għal dan il-bdil fil-liġi. Ma jidhirx ikkontestat li għandha tiġi applikata l-liġi kif kienet dak iż-zmien. Kull riferenza għal-liġi li din il-Qorti sejra tagħmel hija riferenza għal-liġi kif kienet fis-sena 2010.

13. Fit-30 ta’ Lulju, barra li saret spezzjoni, ġew issiġillati għadd ta’ kontenituri taż-żejt wara li ttieħdu kampjuni minnhom. Għalhekk il-kontenituri kienu miżmumin mid-Dwana sakemm isiru investigazzjonijiet ulterjuri. Wara li ġew eżaminati l-kampjuni, iż-żejt in kwistjoni ġie maqbud u meħud Ħal Far kif fuq spjegat, bil-koperazzjoni attiva tal-atturi nfushom.

14. Għalhekk m’hemm l-ebda dubju li l-qbid tal-oġġetti mobbli msemmija effettivament sar, u sar fil-preżenza tal-atturi Michael Zammit u Anthony Zammit, it-tnejn diretturi tas-soċjetá attriċi, u għalhekk ma kien hemm l-ebda ħtieġa li tinħareġ in-nota, anke jekk din fil-fatt inħarġet. Inċidentalment, jirriżulta li dakinhar li saret l-ispezzjoni ingħatat verbalment lil Michael Zammit ir-raġuni l-għala kien qiegħed isir il-qbid, u dan jissodisfa l-vot tal-liġi.

15. Il-konfiska tal-fond numru 16, Triq ix-Xatt, l-Imġarr, Għawdex saret b’konsegwenza diretta tal-liġijiet fiskali. Art. 17(2) tal-Att dwar Dazju tas-Sisa (Kap. 382) li jistipula b’mod ċar li għandu jigi konfiskat:

> ...(l-) immobbli, illi fiha jinstabu l-oġġetti li d-dazju tagħhom ma jkunx imħallas jew li jkun soġġett għal konfiska, għandhom jiġu konfiskati.

16. Hekk ukoll, Art. 60 tal-Kap 37 jitlob li oġġetti li jkunu maħsuba li jkunu kuntrabandu **għandhom jiġu konfiskati** flimkien mal-oġġetti l-oħra li jkunu nstabu ppakkjati magħhom jew li jkunu ġew użati biex jinġarru jew jinħażnu fihom jew jaħbuhom. Ebda Nota ta’ Qbid ma kienet meħtieġa.

17. Billi l-azzjoni attriċi tissejjes unikament fuq in-nuqqas ta' raġunijiet maħsuba fil-liġi dwar il-ħruġ tan-Noti ta' Qbid, sewwa kkonkludiet l-Ewwel Qorti li l-azzjoni attriċi mhix mistħoqqa u ma ntweriex li l-konvenut mexa mal-atturi bi ksur tal-liġi.

18. Għalhekk l-ewwel u t-tieni aggravji ma jiswewx u qegħdin jiġu miċħudin.

19. Permezz tat-tielet u r-raba' aggravji, l-appellanti jisħqu li ma kienx hemm raġunijiet validi l-għala sar il-qbid. Din il-Qorti mhix sejra tieħu kont ta' dawn l-aggravji, billi jekk tagħmel hekk tkun qiegħda tmur *extra petita.* Il-parametri tal-azzjoni jitpoġġew mill-attur, skont kif ifassal ir-rikors ġuramentat tiegħu. F'dan il-każ, kif sewwa rrimarkat l-Ewwel Qorti, l-azzjoni hija bbażata **esklussivament** fuq il-validitá tan-nota ta' qbid u għalhekk seħħx **xi ksur ieħor** tal-liġijiet doganali huwa irrilevanti għal din il-kawża. Barra minn hekk, fir-rikors ġuramentat l-appellanti imkien ma jsemmu li ma kienu nvoluti fl-ebda aġir illegali, u għalhekk lanqas jistgħu jsemmuh f'dan l-istadju tat-tieni istanza. Dawn l-aggravji huma miċħuda.

20. Dwar il-ħames aggravju, iċ-ċertifikat ta' *tax warehouse* ma jiċċertifikax min hu s-sid tal-fond in kwistjoni, u għalhekk żgur mhuwiex l-

aħjar prova f'dan ir-rigward. Għalhekk dan l-aggravju qiegħed ukoll jiġi miċħud.

Decide

21. Għal dawn il-motivi l-Qorti qiegħda tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata. Spejjeż tal-Prim'Istanza jibqgħu kif deċiżi mill-Ewwel Qorti. Spejjeż ta' dan l-appell a karigu tal-appellanti.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Robert G. Mangion Imħallef	Grazio Mercieca Imħallef

Deputat Reġistratur
ss